

Sleutelroman over de ondergang van Tropenbieb

De directeur van de opgeheven Tropenbibliotheek schreef een sleutelroman over de sluiting.

door Claudia Kammer

Hans van Hartevelt (61) was twintig jaar directeur van de Tropenbibliotheek in Amsterdam die vorig jaar werd opgeheven. Hij maakte alles mee: de maandenlange onderhandelingen met Buitenlandse Zaken, dat de subsidie aan het Koninklijk Instituut voor de Tropen stopzette, de interne machtsstrijd en de enorme inspanningen van het bibliotheekpersoneel om de boeken te redden.

Na zijn ontslag schreef Van Hartevelt een sleutelroman – zijn zevende roman – met de vaart en de spanningsboog van een thriller: *De verkwanseling van een kroonjuweel*. Ook al speelt het verhaal zich af in een gefingeerde instelling, de personages en gebeurtenissen doen sterk denken aan het Tropeninstituut. Er is een bestuursvoorzitter die blijft geloven dat het mogelijk is het hele instituut bij elkaar te houden. En een voorzitter van de raad van commissarissen die niet wil dat het gerenommeerde instituut onder zijn toezicht ten onder gaat. En een interimmer die de reorganisatie er in hoog tempo doorjaagt.

Hoeveel waarheid het boek bevat, wil Van Hartevelt niet zeggen. „Het is een roman. De lezer moet zelf uitmaken of die de waarheid ruikt of niet”, zegt hij. „Wat ik wilde is alle rollen en belangen neerzetten die speelden. Ik heb geprobeerd rancune te vermijden. Soms ging het er nog veel harder aan toe dan wat je nu leest.”

De directeur in het boek, uw alter ego Jeroen van Helferen, gelooft dat de bibliotheek behouden kan blijven. Had dat in werkelijkheid gekund, zonder publieke middelen?

„Jazeker, daar ben ik van overtuigd. We verleenden al jaren diensten aan allerlei hulp- en ontwikkelingsorganisaties, zoals Artsen zonder Grenzen, en we hadden een businessplan waarin stond hoe we die diensten gingen uitbreiden. Dat plan was door Ernst & Young doorgelicht. We hadden zelfs al een grote opdracht binnengesleept die vier jaar lang werk gaf aan 4 fte. Maar de saneerder had die tijd niet. Hij wilde de bibliotheek zo snel mogelijk

leegruimen, zodat hij die kon verhuren. Hij had al ontslag aangevraagd voor het personeel, terwijl wij nog dag en nacht doorwerkten om de boeken elders onder te brengen.”

Bibliotheca Alexandrina in Egypte redt uiteindelijk het grootste deel van de boeken. Eind goed al goed?

„Zo zie ik het wel, al heb ik veel kritiek over me heen gekregen, haatmails zelfs, omdat de boeken niet in Nederland zijn gebleven. Even leek het te lukken de collectie bij elkaar te houden, toen er in de Tweede Kamer vragen werden gesteld en de minister beloofde dat ze zich over de collectie zou ontfermen. We stonden te juichen! Maar dat bleek, achteraf, alleen over het erfgoed te gaan, 10 procent van het totaal. Dat is gelukkig bij de Leidse Universiteitsbibliotheek goed terechtgekomen. Daarnaast namen zo’n twintig instellingen iets over. 60 procent ging naar Egypte.”

Welke les hoopt u dat politici en bestuurders uit uw boek *trekken*?

„Ik hoop dat er snel een wet komt die regelt hoe er met verweesde bibliotheekcollecties moet worden omgegaan. De nieuwe Bibliotheekwet die in 2015 ingaat, gaat helaas alleen over openbare bibliotheken, een gemiste kans. En het is urgent, want er zijn meer bibliotheken die in zo’n benarde positie terecht kunnen komen. Denk aan de bibliotheek van het inmiddels gesloten Geldmuseum.”

Bron: *NRC Handelsblad*, 15 oktober 2014